HISTORIALLINEN AIKAKAUSKIRJA

110. vuosikerta
Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystäväin Liitto
Päätoimittaja: Marko Lamberg
Toimitussihteeri: Veikko Kallio
Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Seija Jalagin, Anu Lahtinen, Marko Tikka
Hallitus: Pauli Kettunen (pj.), Petri Karonen, Tiina Kinnunen,
Tuomo Lappalainen, Harri Rinta-aho, Janne Virkkunen (vpj.)
Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

pro.tsv.fi/haik ■ ISSN 0018-2362

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Marko Lamberg Ref. 1

Koulutus, tiede ja taide vallan alla

Jyrki Kaarttinen, Pedagogiikkaa kolmen valtiomahdin alla. Saksalaisen apukoulun idea 1871–1933 3

Sakarias Sokka, Vertaisarviointi ja vallankäyttö valtion taidelautakunnissa 1918–1939 21

Heini Hakosalo, Elsa Ryti ja naisen mahdollisuudet 1920-luvun suomalaisessa lääketieteessä 35

Kolumni

Heikki Parviainen, Adoptio on seksuaalivähemmistöjen hommaa? 51

Vero

Pekka Nykänen, Ulkomaalaisten yrittäjien vuosien 1865–1897 elinkeinosuostuntavero 53

Sankarikuolema

Elina Martikainen, Sankarikuolema sodanjälkeisessä kaunokirjallisuudessa 68

Tilan identiteetti

Pekka Piiparinen, Kun rakennus ei kuollutkaan. Tilan ja paikan merkitys Joensuun puisen kauppahallin uudelleenrakentamispyrkimyksissä 83

Keskustelua

Semi Purhonen, 60-luvun sukupolvi, suuret ikäluokat ja ”popparit” 95

Syväluotaus

Matti Enbuske, Paikan ja tilan paradigmat osaksi suomalaista historiantutkimusta 101

Arvosteluja

Tiina Äikäs, Rantakiviltä tuntureille. Pyhät paikat saamelaisten rituaalisessa maisemassa *(Håkan Rydving)* 106

Ulla Koskinen, Hyvien miesten valtakunta. Arvid Henrikinpoika Tawast ja aatelin toimintakulttuuri 1500-luvun lopun Suomessa *(Petri Karonen)* 107

Marko Hakanen, Vallan verkostoissa. Per Brahe ja hänen klienttinsä 1600-luvun Ruotsin valtakunnassa *(Mirkka Lappalainen)* 109

Ville Sarkamo, Karoliinien soturiarvot. Kunnian hallitsema maailmankuva Ruotsin valtakunnassa 1700-luvun alussa *(Kimmo Katajala)* 110

Johanna Ilmakunnas, Kartanot, kapiot, rykmentit. Erään aatelissuvun elämäntapa 1700-luvun Ruotsissa *(Tiina Miettinen)* 111

Jussi Jääskeläinen, Paikallisyhteisö resurssina ja tuhojen kohteena. Venäjän armeijan logististen ratkaisujen seuraukset Suomen sodassa 1808–1809 *(Ali Pylkkänen)* 113

Johanna Annola, Äiti, emäntä, virkanainen, vartija. Köyhäintalojen johtajattaret ja yhteiskunnallinen äitiys 1880–1918 *(Panu Pulma)* 114

Lauri Keskinen, Seura tekee kaltaisekseen. Poliittinen sosialisaatio varsinaissuomalaisissa työväenurheiluseuroissa vuosisadan vaihteesta 1920-luvun alkuun *(Arto Nevala)* 116

Christer Pursiainen, Trotski *(Arto Luukkanen)* 117

Miika Siironen, Vapaussodan perintö. Valkoisuus paikallisyhteisössä – sisältö, ylläpitäjät ja rapautuminen Iisalmessa 1918–1933 *(Kari Teräs)* 119

Marko Tikka – Toivo Tamminen, Tanssiorkesteri Dallapé. Suomijatsin legenda 1925–2010 *(Vesa Kurkela)* 121

Mika Huovinen, Did the East Belong to the SS? The Realism of the SS Demographic Reorganization Policy in the Light of the Germanization Operation of SS- and Polizeiführer Odilo Globocnik *(Oula Silvennoinen)* 122

Tuomo Särkikoski, Rauhan atomi, sodan koodi. Suomalaisen atomivoimaratkaisun teknopolitiikka 1955–1970 *(Petri Paju)* 124

Janne Leiviskä, Pohjois- ja Itä-Suomen elinkeinojen kehittäminen suomalaisen yhteiskunnan murroksessa. Suurimpien puolueiden elinkeinopolitiikka 1951–1970 *(Tapani Paavonen)* 126

Antero Leitzinger (toim.), Mansikkamaan vartijat. Muistelmia ulkomaalaishallinnosta eri vuosikymmeniltä *(Camilla Haavisto)* 127

Tiedemaailma

Tuomas Heikkilä, Eurooppalainen keskiajantutkimus ikivanhan ja äärimodernin risteyskohdassa 130

Outi Hupaniittu, Tutkijat haluavat vaikuttaa kulttuuriperintöaineistojen digitointehin 132

Marko Lamberg, Historialliset väestötietokannat 133

Palkittuja 134

Nimityksiä 134

Kirjoittajat 134

Notes on the contents 135

Kansi: Wäinö Aaltosen Sadonkorjaaja-veistos eduskuntatalon istuntosalissa (1932).
Lehtikuva / Mikko Stig.